

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA
ESTONIAN CHAMBER OF PEOPLE WITH DISABILITIES

Agnes Einman
info.mkm@mkm.ee

Teie: nr 3-4/784-2
Meie: 23.05.2024 nr 31

Eesti Puuetega Inimeste Koja vastuskiri Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumile

Pöördusime 18.03.2024 Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumile (MKM) poole palvega rahastada Eesti Puuetega Inimeste Kojas (EPIKojas) täiendavat ligipääsetavuse valdkonna nõuniku ametikohta. Oma vastuskirjas MKM seda võimalikuks ei pidanud, viidates mh sellele, et EPIKoda saab Sotsiaalministeeriumilt Eesti Puuetega Inimeste Fondi kaudu 300 000 eurot tegevustoetust aastas ning EPIKoda teeb valdavalt tasulisi ligipääsetavuse teemalisi nõustamisi. EPIKojale saadetud vastuskirjas juhtisite tähelepanu erinevate riigiasutuste ligipääsetavuse nõunike olemasolule. Soovime juhtida tähelepanu, et puuetega inimeste heaolu edendamisel on oluline, et sihtrühma esindajatel oleks võimalus ennast esindada, samuti sihtrühmade kaasamine protsessidesse ning protsesside erinevatesse osadesse. Ministriumite ametnike töötajatel puudub vahetu ja pidev kokkupuude vastava sihtrühmaga. Euroopa Puuetega Inimeste Foorum rõhutab, et puuetega inimesed peavad olema otsustusprotsesside osa, et tagada nende õiguste ja vajaduste arvestamine, nt Euroopa Komisjoni „[Strateegia puuetega inimeste õiguste kohta 2021-2030](#)“ eesmärk on edendada puuetega inimeste võrdset osalemist kõikides eluvaldkondades, sealhulgas poliitikas ja avalikus elus.

EPIKojale saabunud pöördumised põhinevad soovil muuta oma teenused ja tooted ligipääsetavaks. Tihti puuduvad aga esmaseid teadmised puudespetsiifikast ja erivajadustest, seadusandlusest ning üldistest põhimõtetest. Kas ministriumid on valmis ka nendes küsimustes

Toompuiestee 10, Tallinn 10137

tel. 6616629

registrikood 80014660

e-post: epikoda@epikoda.ee

Kodulehekül: www.epikoda.ee

a/a EE10 0520 3058 4000 SEB pank

nõu andma? Suure osa pöördumistest moodustavad nõustamised põhivajadustest, mis jätab EPIKojale liiga vähe aega koostööprojektideks, mis aitaksid edendada ligipääsetavate lahenduste loomist. Soovitakse kasutajatestimisi, mille läbiviimise võimekus on vähestel EPIKoja liikmetel, otsitakse võimalusi ligipääsetavuse spetsialistide koolitamiseks. EPIKojal on lisaks mitmeid projekte, mis on riigipiiride ülesed või aitavad edendada ligipääsetavust kohalikul tasandil. Kahjuks ei aita ka pöördumiste edasi suunamine tasuliste teenusepakkujate poole, kuna asutuste võimalused tasulist nõustamist lisaks ligipääsetavate lahenduste loomisele tellida on küllaltki ahtad, va erasektor, kes enamjaolt tasuliste teenusepakkujate poole juba eos pöördub.

Meile teadaolevalt on ligipääsetavuse alase nõustamise ja järelevalve vajadusega seonduvalt Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil (TTJA) kolm ametikohta digiligipääsetavuse tagamiseks ja füüsilise keskkonna järelevalve ning universaalse disaini alase nõustamise pakkumiseks üks inimene. Hoonete ligipääsetavuse järelevalve vajab meie silmis palju suuremat tähelepanu, et saavutada 2035 strateegias seatud eesmärgid. Seaduste täitmise kontrolli aitab tagada tõhus järelevalve ja vajaduste teadvustamine, mis tihti saavutatakse just järelevalve kaudu.

Viimaseks, soovime täpsustada, et EPIKoja poolne nõustamine on alati tasuta, samuti oli tasuta nõustamine töövõime või puude raskusastme hindamise taotlejale. Tasu küsime juhul, kui korraldame tellimuskoolitusi või viime läbi ligipääsetavuse hinnanguid ja auditid, mis hõlmavad ekspertide kaasamist võrgustikust, hinnangu valmis kirjutamist, toimetamist jne. 2023.aastal korraldasime nii oma võrgustikule kui ka laiemale avalikkusele, sh KOV töötajatele tasuta ligipääsetavuse alaseid koolitusi. Lisaks töötasime välja koolituskeskkonna, kus kõik huvilised saavad tasuta ligipääsetavuse alaseid esmaseid baasteadmisi. Üks olulisemaid aspekte hinnangute läbiviimisel on kasutajatestimine kaasates kogemustega reaalseid kasutajaid ning hinnangu andmises ettevõtlus ja infotehnoloogiaministri määrusest nr 28 Puudega inimeste erivajadusest tulenevad nõuded ehitisele, heast tavast ja saadavalolevatest juhenditest lähtumine. Korraldame ligipääsetavusealaseid koolitusi alati sihtrühma osalusel ehk et meie loenguid viivad läbi puudega inimesed ise, samuti annavad nad sisendi audititesse läbi kasutajatestimise. Leiame, et nende töö on tasustamist väärt, mistõttu tellimuskoolitused ja tellimusauditid on tasulised.

Usume, et MKM siiski soosib puudega inimeste eneseteostust ja tehtud töö eest ka õiglase tasu saamist. Rõhutame veelkord, et EPIKoja poolne ligipääsetavuse alane ja mistahes muu nõustamine oli ja on inimese jaoks alati tasuta, kindlasti ei ole tasu teenimisele viitamine ühelgi moel asjakohane.

EPIKoja tegevustoetus on kasutatud maksimaalselt inimesi toetavalt ja valdkondi katvalt. Lisaks ligipääsetavuse teemadele vajavad igapäevast ja pidevat tööd tervise- ja sotsiaalvaldkonna teemad, töö- ja haridusvaldkond, kultuuri- ja transpordiküsimused, üldine teadlikkuse tõstmine, poliitikakujundus ja rahvusvaheline koostöö. Lisaks nõustab ja jõustab EPIKoja tegevmeeskond enam kui 50 võrgustikuorganisatsiooni erinevates Eesti piirkondades ja tegeleb ka süsteemsemate probleemidega seotud üksikjuhtumite lahendamisega.

Loodame, et nimetatud põhjused on piisavad, et näidata, kui oluline on leida võimalus täiendava ametikoha loomiseks sihtrühmaga otse kokkupuutuvas organisatsioonis, et suurendada kõigile inimestele elukaare ja valdkondade üleselt kasutatavaid lahendusi.

Lugupidamisega
(allkirjastatud digitaalselt)

Maarja Krais-Leosk
Tegevjuht

Mari Puuram
Eesti Puuetega Inimeste Koja nõunik
mari.puuram@epikoda.ee
tel +372 5401 0437